

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ГЕЙМІФІКАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ХІМІЇ

Тристан Д. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті розглянуто проблему формування культури безпеки життєдіяльності учнівської молоді. Розкрито можливість формування культури безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу з хімії за допомогою гейміфікації.

Ключові слова: культура безпеки життєдіяльності, гейміфікація освітнього процесу, зміст шкільної освіти, методи гейміфікації.

Ефективне виховання культури безпеки можливе лише за умови організації відповідного освітнього процесу, який забезпечує цілеспрямовану підготовку учнів до запобігання та подолання наслідків впливу шкідливих і небезпечних чинників життєдіяльності.

У змісті шкільної освіти культура безпеки проявляється майже у всіх навчальних предметах, включаючи "Основи безпеки життєдіяльності" та інші природничі науки, такі як фізика, хімія, біологія, географія та трудове навчання. В освітній практиці існує два основних варіанти інтеграції культури безпеки у зміст шкільних дисциплін: у вигляді спеціальних предметів та інтегроване навчання задля формування культури безпеки життєдіяльності (розподілена освіта з безпеки під час викладання різних навчальних дисциплін)[1]. Отже, існує два основні варіанти інтеграції культури безпеки у зміст шкільної освіти: інтегроване навчання з питань безпеки життєдіяльності та предметне викладання навчальної дисципліни з основ безпеки життєдіяльності[2].

Оскільки процес формування культури безпеки в учнів є комплексним і передбачає як розвиток знань про безпеку, так і формування вмій і навичок безпечно діяти в стандартних і нестандартних ситуаціях, охоплюючи мотиваційні сфери життєдіяльності, то його зміст у процесі навчання природничих дисциплін відображає їхні можливості.

Зміст освіти з безпеки життєдіяльності зазвичай відображає як специфіку предметних галузей хімії як науки, так і специфіку тих умінь і навичок, яких учні набувають у навчально-виховному процесі в школі[1].

Під час вибору методів навчання необхідно пам'ятати про забезпечення обґрунтованого підведення школярів задля усвідомленого засвоєння правил та норм безпечної поведінки.

У сучасній системі освіти набуває популярності гейміфікація як інноваційний засіб навчання. Гейміфікація – це використання ігрових практик та механізмів у неігровому контексті для залучення користувачів до вирішення проблем[3].

Гейміфікація освітнього процесу з хімії може бути ефективним засобом формування культури безпеки життєдіяльності учнів.

Основним завданням гейміфікації є привернення уваги учнів і мотивування їх до активної участі в процесі навчання.

Для досягнення цієї мети можна використовувати наступні методи гейміфікації[3]:

1. Створення ігрової атмосфери: використання символів, емблем, кольорів та інших ігрових елементів для створення ігрової атмосфери, яка мотивує учнів до активної участі в навчальному процесі.

2. Використання ігрових елементів: використання ігрових елементів, таких як завдання, досягнення, рейтинги, бали та інші, для мотивації учнів до виконання завдань та досягнення мети.

3. Використання симуляцій: використання симуляцій та ігрових сценаріїв для навчання учнів правил безпеки та захисту від небезпек.

4. Розвиток ігрової діяльності: створення ігрових сценаріїв та ігрових завдань, які сприяють розвитку ігрової діяльності учнів та формуванню навичок безпечної поведінки.

5. Використання ігрових форматів: використання ігрових форматів, таких як ігрові турніри, змагання та інші, для мотивації учнів до активної участі у навчальному процесі та формування культури безпеки життєдіяльності.

Використання гейміфікації під час освітнього процесі з хімії допоможе учням не тільки засвоїти теоретичні знання з хімії, але й розвинути навички безпеки життєдіяльності, адже хімія - це наука, яка може бути небезпечною, якщо не дотримуватися правил безпеки.

Гейміфікація дозволяє учням бути активними учасниками навчального процесу, розвивати креативність, сприймати інформацію більш ефективно, а також забезпечує мотивацію до навчання та досягнення мети.

Наприклад, можна створити ігровий сценарій, в якому учні повинні виконати різні хімічні завдання, включаючи розрахунок дози речовин, вимірювання температури та інші, дотримуючись правил безпеки. Учні можуть змагатися між собою, отримуючи бали за правильне виконання завдань та за дотримання правил безпеки.

Також, можна використовувати симуляції, щоб допомогти учням зрозуміти, які наслідки можуть виникнути в разі порушення правил безпеки, а також які заходи безпеки необхідно вживати для захисту від небезпек.

Усі ці методи гейміфікації можуть бути ефективними для формування культури безпеки життєдіяльності учнів під час навчання хімії.

Список використаних джерел

1. Зоріна М. О. До проблеми визначення актуальності й особливостей формування культури безпеки життєдіяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2010. № 8. С. 149 – 153.

2. Скалецький Ю. М. Проблеми впровадження культури безпеки в Україні. Ю. М. Скалецький, Д. С. Бірюков, О. О. Мартюшева, Л. Д. Яценко. Київ. : НІСД. 2012. С 17.

3. Тріщук О. В., Фіголь Н. М., Волик Н. С. Гейміфікація в освітньому процесі. Технологія і техніка друкарства : збірник наукових праць, 2019. Вип. 3 (65). С. 72-79.